

Танцът на институцията е винаги развеселяващ, забавно-комичен и дори гротесков, даже ако няма своята непосредна публика².

В този смисъл задъхано изречението благославящи думи на съдията са не само и не толкова подчиняване на нещата, надвластни спрямо съда, но могат да бъдат мислени и като реторическо маскиране на капитулацията. Белобрадият, извиващ се от пода до тавана старец, сякаш се опитва да скрие собствената си гротескова ситуираност чрез мъдрите думи, да отклони погледа посредством овладяване на слуха. Но овладяването на слуха е и сякаш опит да бъде изместена музиката, да бъде овладяна тя, да се отнеме властта ѝ чрез признаването на тази свободна музика от земната власт. Императивът „свирѝ“, трикратно изречен от съдията в последните две двустичия, съдържа и разрешението, защото забраната е невъзможна и примирението със собственото безсилие – „прави каквото си знаеш“, и признанието, че има неща, неподвластни на земните закони.

Старият съдия е победен от музиката, празникът надвива над делничното, божественото овладява земното. Властта на земното правораздаване е безсилна, независимо че е укрепвана от опита, трупан през годините, от старостта, която обаче е и чисто физически слаба. Младостта остава сякаш вгледана в себе си, нехайно (както денят преминава край нощта в една от миниатюрите в „Сън за щастие“) преминаваща покрай опитите да бъде овладяна, дисциплинирана.

Така не само изкуството в една от върховните му свободни проявениности – музиката, е защитено и наложено, а и младостта, която е сякаш единствената негова естествена носителка.

Разбира се, когато става дума за изявяванията и проявяванията на изкуството, в поезията, Пенчо Славейков е важно понятието вечност, за което се борят млади и стари, подсъдими и съдии. Вечността, освен когато е възпътена в творба, е представяна и отстоявана, естествено, от младостта, която може да манифестира сила, красота, смелост и талант. В това отношение сходно с „Луд гидия“ е позиционирането на съда и присъдата в „предверието към храма на Славейковата поезия“ (д-р Кръстев) – поемата „Фрина“, чието заглавие в първата публикация е „Присъда над Фрина“.

Но преди това в книгата „Епически песни“ е поместено стихотворението „Орисия“, една също така емблематична за Славейковите схващания за съдбата на човека (на изкуството³) творба, която кореспондира с първия текст от книгата „Идили“ на Петко Тодоров и е част от поети-

³ Въпросът за различността между човека и човека на изкуството, за различната им битийна положеност е съществен, но има роли и сектори, при които различието става неопределящо, защото е по-важна проявеността на самата човешка сложност и осъзнаването на нейната сложност.